

ODRŽANA KONFERENCIJA “GREEN NEW DEAL ZA HRVATSKU”

28. siječnja 2020.,
Smaragdna dvorana hotela Esplanade, Zagreb

dr. sc. Ivana Gudelj, znanstvena suradnica

Slika 1: Sudionici konferencije

Ovogodišnja konferencija u organizaciji Jutarnjeg lista i PwC Hrvatska, koja se tradicionalno organizira već pet godina, bila je posvećena najvažnijoj političkoj inicijativi novoizabrane Europske komisije *Zeleni plan (Green Deal)* te posljedicama koje će ista prouzročiti u Hrvatskoj, a posebice sektoru energetike.

Konferenciji su nazočili predsjednik Vlade Republike Hrvatske, Andrej Plenković, ministar zaštite okoliša i energetike, Tomislav Čorić, ministar državne imovine, Mario Banožić, ministar uprave, Ivan Malenica, ministar regionalnog razvoja i fondova EU, Marko Pavić, brojni visoki državni dužnosnici te predstavnici akademske i stručne zajednice, državnih institucija, industrije, medija i zainteresirane javnosti.

Zeleni plan je naziv opsežnog paketa zakonodavnih rješenja, financijskih instrumenata i regulatornih alata koji bi trebali omogućiti da Europska unija znatno ubrza svoju tranziciju prema dekarbonizaciji i maksimalnom smanjenju negativnih utjecaja na klimu i očuvanje biološke raznolikosti.

Svojim obraćanjem nazočnima, predsjednik Uprave HEP-a, Frane Barbarić, je podsjetio da je prije nešto više od mjesec dana Europska komisija predstavila europski Zeleni plan, a prije dva tjedna i investicijski plan za njegovu provedbu. Stoga je ukazao na iznimnu važnost i aktualnost teme konferencije, a posebno s obzirom na predsjedanje Hrvatske Vijećem Europske unije. Navedeno

smatra dodatnom obvezom i odgovornošću Republike Hrvatske u provedbi ambicioznih ciljeva Europske unije kao globalne predvodnice u kreiranju ugljično neutralne budućnosti i učinkovite zaštite dragocjenih prirodnih resursa.

Barbarić je ustvrdio kako je Zeleni plan za HEP već stvarnost, budući da se sve što HEP radi temelji na obnovljivim izvorima i energetske učinkovitosti te je u skladu sa ključnim dokumentima za razvoj hrvatskog energetskog sektora, integriranim nacionalnim i klimatskim planom do 2030. godine koji je Vlada donijela prošle godine i prijedlogom nove Energetske strategije koju je Vlada uputila u Hrvatski sabor.

Uvodnu riječ okupljenima uputio je premijer Andrej Plenković istaknuvši da je ekološka tranzicija prilika za održiv rast našega gospodarstva koji se treba temeljiti na razvoju inovacija i implementaciji naprednih tehnoloških rješenja. Premijer je ustvrdio kako se rasprava u okviru europskog Zelenog plana, kojeg je pokrenula novoizabrana Europska komisija, podudara s hrvatskim predsjedanjem, što će obilježiti naših šest mjeseci u

Slika 2: Frane Barbarić, predsjednik Uprave HEP-a, pozdravni govor

pregledu aktivnosti na razini Vijeća. Ukazao je, nadalje, da će uloga Hrvatske biti ključna u poticanju rasprave i postizanju dogovora među državama članicama o novom ambicioznom smjeru EU prema ugljičnoj neutralnosti. Taj dogovor morat će odražavati cilj nove Komisije i istodobno uvažavati interese onih država članica koje su izrazile određene rezerve. Kazao je, nadalje, kako nemaju sve države članice iste startne pozicije i istu razinu industrijske razvijenosti, što će trebati uzeti u obzir. Plenković je ustvrdio da će se iz tog razloga zelena tranzicija morati provesti na socijalno pravedan način uz osiguranje konkurentnosti gospodarstva i europske industrije na globalnom tržištu. Premijer također smatra da Zeleni plan nije samo dokument koji se odnosi na klimatske promjene i zaštitu prirodnih resursa, nego ga se mora gledati i kao plan transformacije cjelokupne europske ekonomije. Ekološku tranziciju je potrebno gledati kao priliku za održiv rast našeg gospodarstva koji se treba temeljiti na razvoju naprednih tehnologija i inovacija. To zahtjeva sveobuhvatan i koordiniran pristup svih politika EU koje zajedno trebaju pridonijeti cilju klimatske neutralnosti te očuvanju i obnovi naših prirodnih resursa. Stoga europski Zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, a osobito energetiku, promet, poljoprivredu, obnovu zgrada te industrije kao što su proizvodnja čelika, cementa, tekstila i kemikalija, smatra Plenković.

Provedba Zelenog plana zahtijevat će također promjene koje će utjecati na državna tijela, gospodarstvo i građane, što podrazumijeva izmjene strateških dokumenata i zakonskih propisa, promjene poslovnih planova energetskih gospodarskih subjekata te promjene u ponašanju, prilagodbi kućanstva i svakog pojedinca. Europski Zeleni plan sastoji se od 47 mjera koje će se postupno usvajati. Mnoge od njih se odnose na energetiku, dekarbonizaciju, poticanje obnovljivih izvora energije, poticanje energetske učinkovitosti te razvoj novih tehnologija, ukazao je Plenković.

"Kada gledate današnju europsku političku kartu, zelena ekonomija i pitanje klimatske neutralnosti polako postaje dominantno pitanje svih politika i društava zapadnih država članica. Munjevito će se isti procesi odvijati i u Hrvatskoj. Stoga je važno i za političke stranke da preuzmu vodstvo u ovim temama", poručio je Plenković.

Premijer je, nadalje, informirao nazočne o tome da je Komisija tjedan dana prije predstavila investicijski stup, odnosno plan ulaganja za europski Zeleni plan kojim će se u sljedećih deset godina mobilizirati najmanje bilijun eura za ulaganja na području zaštite okoliša i klime. Plan ulaganja, uz osiguranje financiranja, podrazumijeva i stvaranje pogodnih uvjeta i davanje poticaja za održiva ulaganja kroz izradu zelenoga proračuna i zelene javne nabave. Predviđa se i pojednostavljenje postupaka za odobravanje državne potpore za regije u kojima je potrebno osigurati pravednu tranziciju.

Hrvatska, kao zemlja velikih prirodnih bogatstava, prepoznaje važnost ambicioznog europskog Zelenog

Slika 3: Prva panel diskusija na temu Green New Deal - spašavamo klimu; moderator Marko Biočina; dionici: Tomislav Čorić, Sandor Fasimon, Pavao Vujnovac i Dejan Ljuština

plana jer su u njemu već istaknuti ciljevi koji su već velikim dijelom obuhvaćeni Strategijom energetskog razvoja Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. i Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom do 2030. godine, smatra premijer.

Tijekom prve panel rasprave „Green New Deal: Spašavamo klimu“ u kojoj su sudjelovali ministar zaštite okoliša i energetike, Tomislav Čorić, predsjednik uprave Ine, Sandor Fasimon, predsjednik uprave PPD-a, Pavao Vujnovac, te partner u PwC Hrvatska, Dejan Ljuština, bilo je riječi o potrebnoj tranziciji tvrtki te financijskim i drugim izazovima koji u tom kontekstu stoje pred njima.

Jasnu poruku da nijedan sektor u sljedećih nekoliko desetljeća ne treba tražiti opasnosti, već prilike uputio je ministar Čorić dodavši: „Ova tranzicija će trajati. Ja sam ekonomist, nisam ni biolog ni ekolog, ali želim kao ministar zadužen za ovaj sektor jasno dati do znanja da klimatske promjene nisu pitanje kratkoročnog, srednjoročnog ili dugoročnog profita nekog gospodarskog subjekta ili resora. To je pitanje hoće li za 50 ili 100 godina svijet u kojem živimo, i u kojem će živjeti naši potomci, izgledati ovako ili neće. To je borba koja nema alternative!“

„Klimatske promjene se događaju, što i mi u Hrvatskoj osjećamo svakodnevno. To je nešto što se ne može zanemariti. Ni jedna tvrtka koja razmišlja u srednjem ili dugom roku u Hrvatskoj to više ne može staviti kao drugu rečenicu u svoj strateški plan. To mora biti misao kojom se vodi u svojoj viziji, jer su financijske posljedice propuštanja ovog 'zelenog' smjera jako velike“, ustvrdio je nadalje Čorić uz napomenu da u ovom trenutku na razini Europe ne postoji homogen stav i jasna ideja što će nova paradigma donijeti. Međutim, kristalno jasnim smatra da Europska komisija treba postaviti elemente i, naravno, donijeti jasan regulatorni okvir da Zeleni plan bude provediv.

„Regulatorni okvir je prvi i osnovni element kojeg treba postaviti. Privatni, zdravi dio sektora prilagođava se nevjerovatno brzo. To je pokazalo i hrvatsko gospodarstvo

Slika 4: Druga panel diskusija na temu Green New Deal – potičemo ekonomski rast; moderator Marko Biočina; dionici: Mario Antonić, Julije Domac, Jasminko Umičević, Slavko Canjuga i Zlatko Bukovac

koje se u zadnjih 30 godina prilagođava raznim sustavima, koje je funkcioniralo u planskoj ekonomiji pa onda i u tržišnoj. Mala i fleksibilna ekonomija poput naše, sa strukturom kakvu ima, savršena je platforma za učinkovitu dekarbonizaciju. Imamo šansu biti brzi. No, potrebno je shvatiti da je ovo igra koju moramo igrati od jučer, od danas najkasnije, jer od sutra bi već bilo prekasno", zaključio je ministar Čorić.

Naglasak druge panel rasprave bio je na poticanju ekonomskog rasta, a u raspravi su sudjelovali državni tajnik u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, Mario Antonić, predsjednik Europskog udruženja regija i energetske agencije FEDERANE i ravnatelj REGEA-e, Julije Domac, direktor Oil & Gas Consultinga,

Jasminko Umičević, direktor Hydromata, Slavko Canjuga, te direktor Soltecha, Zlatko Bukovac. Zeleni plan je sagledan kao prilika za resetiranje stavova i promjena u našim glavama, a OPKK Program dobra opcija za koju je poželjno da ju pravovremeno u što većoj mjeri iskoristimo. Za očekivati je da će naredno razdoblje biti obilježeno inovacijama diljem Europe te je važno da Hrvatska bude pripravna na takve investicije.

Niz predloženih mjera u sklopu Integriranog energetske i klimatske plana vezan je upravo uz poduzetnike. Zelena tranzicija je važan element koji bi i hrvatsko gospodarstvo trebao potaknuti na dodatni razvoj, posebice u domeni novih tehnologija koje, osim što su dovoljno zelene, mogu biti i iznimno ekonomski isplative. Za očekivati je da tehnologije koje još nisu ekonomski isplative budu na neki način poticane s namjerom da ih se u kratkom vremenu potpuno razvije i počne implementirati.

Zeleni plan, javno predstavljen po prvi put u prosincu 2019. godine, transformirat će zasigurno EU gospodarstvo i društva s konačnim ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine i zaustavljanja degradacije okoliša i gubitka bioraznolikosti. Uključit će nesumnjivo sve sektore koji svojim djelovanjem utječu na okoliš (promet, industriju, energetiku, poljoprivredu, turizam), kao i sektore koji toj transformaciji moraju dati podršku (financijski sektor radi nužnosti aktivacije privatnog i javnog ulaganja i financiranja u transformaciju te obrazovanje, znanost i istraživanje radi pronalaženja zelenih tehnologija i inovacija).

Stječe se dojam da je arhitektura Zelenog plana zapravo veoma jednostavna – inovativna zelena transformacija bez da se ikog ostavi po strani. ■

SCIENCE SAYS:

“...measures introduced to reduce greenhouse gases emissions have direct implications for water resource use and management. Conversely, water extraction and management measures have an impact on carbon emissions due to the energy intensity of water treatment and distribution systems...”

THIS MEANS WATER CAN HELP FIGHT CLIMATE CHANGE

UN WATER
22 MARCH
WORLD
WATER
DAY

2020 Water and climate change

**There are sustainable, affordable and scalable
water and sanitation solutions.
Find out more on World Water Day 2020.**